

“Cinayetin canlı tanıkları var”...

Eli kanlı Ermeni işgalcilerinin Türk soykırımını gerçekleştirdiği Hocalı katliamının 23'üncü yılındayız. Acılar halen taze ve sıcak. Unutulması asla ve asla mümkün değil ama malum sözde dünya devletleri kulaklarını tıkamış gözlerini kapatmış. Dünyaya acı gerçeği yılmadan yorulmadan aktaran Azerbaycan'ın Ankara Büyükelçisi Faig Bagirov'un şu sözleri tarihe not düşecek özellikte;

“Mustafa Kemal Atatürk'ün 'Azerbaycan'ın 'sevinci sevincimiz, acısı acımız' sözü bugün de güncelliğini koruyor. Bizim ilişkilerimiz devam edecek. Haydar Aliyev'in 'Bir millet iki devlet sözü' de bugün geçerlidir. Bizi birbirimize bağlayan büyük tarihi hisler ve kökler var. Bunu ne

kadar çok korursak o kadar faydalı olacaktır.”

Büyük acının yıldönümünde Büyükelçi Bagirov ile özel bir söyleşi yaptık.

Yüreklerimizde hâlâ derin yarası olan katliamın 23. yılındayız. Ülkelerin soykırımı yaklaşımında gelinen durum ne noktada?

26 Şubat tarihi Azerbaycan'ın tarihine kanlı sayfalarla yazılan bir tarih oldu. 1992'nin 26 Şubat'ında Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ bölgesindeki Hocalı şehrinin Ermeniler tarafından bir gecede yerle bir edilmesi, mahvedilmesi, 613 neferi yaşlı, kadın, çocuk demeden vahşice katledilmesi bu büyük bir acıdır. Üzerinden 23 yıl geçmesine rağmen maalesef dünya kamuoyu buna tepki göstermemeye devam etmektedir. 1988 yılından itibaren Ermenistan'ın Azerbaycan'a karşı toprak iddialarıyla başlatılan Dağlık Karabağ münakaşasının devamı, 1992 yılında konuştuğumuz Hocalı soykırımını ile neticelendi. Bu soykırım bir millete mensup olan insanların bu şekilde katledilmesi, uluslararası hukukta olduğu gibi bir soykırımdı. Çünkü onlar Azerbaycan halkına ait olan Türk vatandaşlardı ve vahşice katledildiler. Hadiselerin ilk günlerinden bu soykırımı olay yerine ulaşan muhtelif dünya ülkelerinin basınının gözleriyle görmesi de bu bağlamda 23 yıl geçmesine bakmadan dünya kamuoyu tarafından olaya siyasi bir kıymet verilmemiştir. Azerbaycan'ın gördüğü faaliyetler neticesinde özellikle son 10 yıl bu gerçeklerin kamuoyuna çaktırılması istikametinde büyük işler görülmüş, Azerbaycan'ın Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in uluslararası platformda konuyla ilgili gündeme getirilmesi bu olayları dünya kamuoyuna çaktırılmasına büyük önem taşır. Her gün daha çok kurum ve insan bu hadiselerle tanışıyorlar.

Dünyanın böyle bir soykırım karşısında hâlâ ilgisiz tepkisiz kalmasını neye bağlıyorsunuz?

23 yıl önce yapılan cinayet ortadadır. Bu cinayetin hem canlı tanıkları var. Hem de bu soykırımın ister kronoloji ister fotoğrafları var. Tespit edilen noktalar var. Bunu kimse görmüyor ya da görmek istemiyor. Diğer taraftan da bildiğiniz gibi 2015, sözde soykırımın müzakeresi söz konusudur. Dünya kamuoyunda bu konuyu sık sık gündeme getiriyorlar. Hâlbuki 100 yıl önce neler oldu? 1992 yılında Azerbaycanlılara karşı Hocalı'da gerçekleştirilen soykırım bize 100 yıl önce nelerin olduğunu ispat etti. Kim kime soykırım yapmış? 613 insan Azerbaycan Türkü olduğu için katledildi.

Uluslararası alanda gayretleriniz, teşebbüsleriniz nelerdir?

Hem Azerbaycan kamuoyu hem Azerbaycan halkı, bu hadiselerin soykırım olarak tanınması istikametinde mühim işler görüyor. Muhtelif platformlarda, uluslararası teşkilatlarda sık sık gündeme getiriyoruz. Dünyanın birçok ülkelerinde bu faaliyetlerin tanıtılması için etkinlikler düzenlenir. Son 2-3 yıl içinde dünya ülkelerinin parlamentoları 1992 yılında olan bu hadiseyi soykırım olarak tanınmasına dair kararlar kabul etmişlerdir. Güney Amerika ülkelerinin parlamentoları, Pakistan Meclisi, Bosna-Hersek, Çek Cumhuriyeti parlamentoları, ABD'nin birçok eyaleti Hocalı'nın soykırım olarak kabulünde önemli kararlar alınmıştır. Bu istikamette faaliyetimizi ne kadar yoğunlaştırır, dünya kamuoyunun dikkatini çekersek, zamanla bu hadiseleri dünyaya duyurmak için yokluk çekmiştir.

Hâlâ Ermenistan'dan Azerbaycan topraklarına yönelik tacizler var.

Bunun esas sebebi Ermenistan Cumhuriyetidir. Geçen sene 2014'te Ermenistan-Azerbaycan Dağlık Karabağ münakaşasının olumlu sonuçlanması doğrultusunda istikametinde belirli kesin

adımlar atılmıştır. Minsk Grubu'nun eş başkanları seviyesinde böyle teşebbüsleri oldu. Bu teşebbüslerin biri, Rusya Devlet Başkanı, Fransa Cumhurbaşkanı tarafından gerçekleştirildi. Bir teşebbüs de ABD'nin devlet kâtibi gerçekleştirmişti. Bu görüşmelerden sonra Azerbaycan-Ermenistan hattında bir gerginlik olmuştur.

Ermenistan her zaman statükonun kurulması için mühim adımlar atmak istiyor. Danışıkları hiçe salmak maksadını taşıyor. Temas hattında olan provokatif emellere Azerbaycan ordusu tarafından katıyetle karşı çıkmıştır. Bu münakaşanın sulh yoluyla gerçekleştirilmesinin taraftarıyız. İsterdik ki istikrarın tekrardan etkinleştirilmesi olması istikametinde danışıklıklar vasıtasıyla bu meselenin sonucuna ulaşalım. Fakat Ermenistan'ın gayri yapıcı siyaseti neticesinde herhangi bir sonuca ulaşamadı. Bu müddet içerisinde hatta gerginlik yaşanmış ve bu gerginliğin sebeplerini de, kim tarafından hayata geçirildi ve neye göre bunu size söyledim. Ermenistan'ın yapılan resmi temasları sabote etmek amacıyla atılan adımlardı.

Ermenistan, statükoyu korumak için devamlı bir gerginlik politikası izliyor. Bu işin sulh yoluyla çözülebileceğine inanıyor musunuz? Ermenistan, haksız yere işgal ettiği topraklardan geri çekilir mi?

Azerbaycan, topraklarının işgal altında kalmasıyla barışmayacak. Bu İlham Aliyev'in de sürekli dile getirdiği bir şeydir. Bu meselenin sulh yoluyla halledilmesinin taraftarıyız ama bunun yanında Azerbaycan ordusunun güçlendirilmesi, büyük bir kudrete malik olması seviyesine getirilmesi doğrultusunda gayretler gösterilir. Bu istikamette de başarılar göz önündedir. Azerbaycan günden güne güçlenir. Ekonomi, siyasi istikrar bakımından güçlenir. Hiçbir alternatif yol, kenarda kalmamalıdır, hepsinden istifade edilebilir. Dünya kamuoyu özellikle Minsk Grubu'nun eş başkanları bu işgallerin son verilmesi için Ermenistan'a baskı gösterilmesi lazım. Maalesef baskılar gösterilmiyor. Başka ülkelere yaptırımlar uygulanıyor ama Ermenistan'a herhangi bir yaptırım uygulanmıyor. Bunun neticesince bu münakaşa hallolmuyor, donduruluyor. Ama biz zannetmiyoruz ki donduracak, her zaman alevlenebilecek bir münakaşadır. Bu münakaşa hep mevcuttu. Azerbaycan Büyük Sulh Mukavelesinin imzalanmayana kadar bu dondurulmuş münakaşadır.

Ermenistan haksız yere işgal ettiği topraklara, bazı Azerbaycan vatandaşlarının gidip dedelerinin, babalarının mezarlarını ziyaret etmek istedikleri fakat bunların Ermeniler tarafından tutuklandığı, hapse atıldığı hatta öldürüldüğü yönünde haberler var.

Türkiye basınına yansımıyor. Azerbaycan'ın basınının önemli bir mevzusu olan bir sorudur. Biz bu hadiselerle sık sık karşılaşıyoruz. Azerbaycan vatandaşlarının Ermenistan tarafından rehin tutulduğuna dair bilgiler bize ulaşıyor. 3 vatandaşımız işgal altında olan Kelbecer şehrine kabir ziyaretine giderken biri vahşice katledildi, ikisi de Ermenistan topraklarında rehin olarak tutuluyor. Azerbaycan o iki insanın bırakılmasını istiyor. Uluslararası teşkilatları, Minsk Grup eş başkanları Bilemiş Milletler teşkilatı vasıtasıyla gayri kanuni uygulamalara son verilmesi istikametinde adımların atılmasını talep ediyoruz.

Büyük acının yıldönümünde Türkiye'de yaşayan kardeşlerinize çağrımız ne olacak?

Bu meselelerde Türkiye her zaman Azerbaycan'ın yanında oldu, acılarımızı paylaştı. Türkiye halkına teşekkürlerimi bildirmek isterim. 26 Şubat, Türkiye'de de büyük acılarla anılacak. Her

zaman olduğu gibi bu yıl da öyle olacak. Çünkü bizim sevincimiz de bir, acılarımız da bir. Bizim önderlerimizin dile getirdikleri bugün de güncelliğini koruyor. Mustafa Kemal Atatürk'ün 'Azerbaycan'ın sevinci sevincimiz, acısı acımız'sözü bugün de güncelliğini koruyor. Bizim ilişkilerimiz devam edecek. Haydar Aliyev'in 'Bir millet iki devlet sözü' de bugün geçerlidir. Bizi birbirimize bağlayan büyük tarihi hisler ve kökler var. Bunu ne kadar çok korursak o kadar faydalı olacaktır. Türkiye için başarılar ve güzel günler arzuluyorum. Tanrı bize başka 26 Şubatlar yaşatmasın, ölenlere Allah'tan rahmet diliyorum. Başımız sağ olsun. Azerbaycan ve Türkiye ne kadar güçlü olursa biz o kadar fayda göreceğiz.

* Söyleşide, Hocalı katliamını parlamentolar nezdinde soykırım olarak tanımlayan ülkeleri de sıraladı Büyükelçi Bağirov;

Meksika, Pakistan, Kolombiya, Çek Cumhuriyeti, Bosna-Hersek, Peru, Honduras, Sudan
ABD Eyaletleri (Eyalet Meclisleri Nezdinde)

Massachusetts, Florida, Connecticut, Batı Virginia, Pensilvanya, Tennessee, Oklahoma, Arkansas, New Mexico, Maine, Georgia, New Jersey, Teksas, Massachusetts.

Kuruluş olarak: İslam İşbirliği Teşkilatı Parlamentolar Birliđi.